

בבית המשפט השלום בירושלים

בית משפט השלום ירושלים
א 5404/98
ג'ראדאת נ. משרד הביטחון
תאריך פתיחה: 26/03/98

בעניין שבין: _____ סוג עניין: 202 סדר דין: רגיל

ע"י ב"כ עו"ד הישאם שבאיטה ו/או
אברם אליהו ו/או האלה ח'ורי ו/או עלי חיידר
שמענם לצורך המצאת כתבי בית דין הוא
המוקד להגנת הפרט
מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

התובעים

לבין: מדינת ישראל - משרד הבטחון
באמצעות פרקליטות מחוז תל אביב (אזרחי)
רח' הנרייטה סולד 1, תל אביב 64921
טל: 03-6970282; פקס: 03-6918541

הנתבעת

מהות התביעה: פיצויים בגין נזקי גוף
סכום התביעה: 50,000 ש"ח

כתב תביעה

1. התובע הינו יליד שנת 1975, תושב הכפר סעיר שבנפת חברון.
2. הנתבעת, מדינת ישראל, הינה והיתה אחראית בתקופה הרלבנטית לעובדות התביעה על פעולותיהם ומחדליהם של חיילי צה"ל באזור הגדה המערבית בכלל ובמקום הארוע בפרט, וכן על פעולותיהן ומחדליהן של רשויות החקירה בצבא.

פרשת העובדות

3. בתאריך 3.6.94, בסביבות השעה 17:00 או בסמוך לכך, עת שהה התובע יחד עם בן דודו ואחיו (להלן: "קרוביו") בבית בן דודו בכפר סעיר (להלן: "הבית"), נכנסו לפתע ארבעה חיילים לבית ודרשו משלושת הנוכחים להציג תעודות זהות ולצאת אל מחוץ לבית.

4. בהיותם בחוץ, החזירו החיילים לקרוביו של התובע את תעודות זהותם והורו לתובע להתלוות אליהם.
5. התובע הובל לכיוון שני ג'יפים של צה"ל שחנו במרחק מספר עשרות מטרים מהבית, שם המתינו ארבעה חיילים נוספים. התובע הושב על הריצפה סמוך לג'יפים והבחין במספר צעירים המיידים אבנים לעבר הג'יפים. יצוין שלאחר שהתובע הושב סמוך לג'יפים, יידוי האבנים לעבר החיילים נפסק והצעירים התרחקו. התובע הבין כי הובא למקום במטרה לשמש "מגן אנושי" בפני יידוי האבנים של הצעירים.
6. לאחר שהרוחות נרגעו, החיילים העלו את התובע על אחד הג'יפים, ושני הג'יפים נסעו לכיוון הישוב קרית ארבע. כ-2 ק"מ לפני הישוב קרית ארבע, סטו החיילים מהדרך ונסעו בדרך שהובילה לאזור שומם וריק מאדם.
7. הג'יפים עצרו והחיילים ירדו מהם יחד עם התובע. אחד החיילים (להלן: "חייל 1") הפנה את תשומת לבו של התובע לידו הפצועה, תוך שהוא טוען כי נפגע כביכול מפגיעת אבן שנזרקה לעברו.
8. החיילים, למעט חייל אחד שנוותר עומד ליד הג'יפים, התבבלו על התובע והיכו אותו בסטירות, אגרופים ובעיטות בכל חלקי גופו. החייל 1 שאל את התובע לגבי זהותם של אותם נערים שיידו לעברם אבנים. אותו חייל הבטיח כי החיילים יפסיקו להכות את התובע אם ינקוב בשמותיהם של מידי האבנים.
9. כשענה התובע כי אין הוא מכיר את הנערים, שכן הם היו במרחק רב והוא היה במצב ישיבה, כאמור, העצימו החיילים את מכותיהם.
10. לפתע פנה חייל 1 לאחד הג'יפים והביא מימיה, טען שהיא מכילה דלק ושפך את תכולתה על פניו של התובע. לאחר מכן נטל חייל 1 מצית והצית אותו בסמוך לפניו של התובע, תוך שהוא מאיים כי יצית את פניו. יצוין שהתובע הבין, על פי הריח, כי מדובר במים.
11. אחד החיילים, שעמד, כאמור, סמוך לאחד הג'יפים ולא השתתף בתקיפת התובע, קרא לתובע לקחת את תעודת זהותו. התובע ניגש לחייל אלא שלפני שהספיק לקחת בחזרה את תעודתו, החייל 1 חטף את התעודה מידי חברו במטרה, כביכול, למסור אותה בעצמו לתובע.

12. התובע התקרב לחייל 1 והושיט את ידו על מנת לקחת את תעודת הזהות שהוצעה לו. החייל 1 סטר אז לתובע על פניו, כשהוא צוחק ולועג לו. האמור לעיל נשנה כשלוש פעמים, עד שהחייל 1 מסר לתובע סוף סוף את תעודתו, כשהוא מצווה עליו לחזור במהירה לביתו.
13. התובע טען כי הוא אינו מסוגל ללכת, שכן המרחק רב מדי והוא חש בכאבים ברגליו ובכל חלקי גופו. החייל 1 איים עליו שאם לא יזדרז לעזוב את המקום, החיילים יירו בו.
14. בלית ברירה החל התובע ללכת. הוא גרר את גופו בכבדות ותוך כדי צליעה זידה בדרך חזרה לביתו אך החיילים צעקו לעברו שיצעד בדרך אחרת, הפוך מהדרך לביתו. התובע ניסה להסביר כי הוא אינו מכיר את הדרך האחרת וכי היא לבטח ארוכה יותר, אך ללא הועיל. כמו כן, החיילים רגמו את התובע באבנים במטרה לזרז את הליכתו האיטית.
15. התובע הלך כרבע שעה עד שהגיע לרחוב הראשי, שם ישב חסר אונים בצידי הדרך. אחד התושבים שעבר שם עצר והואיל בטובו להסיע את התובע לביתו ומשם הוסע התובע לטיפול רפואי אצל ד"ר _____ אלחוסנאת.

אופן ניהול חקירת האירוע

16. בתאריך 12.6.94 פנתה ב"כ התובע דאז, עו"ד מרי רוק מבית לחם, לפרקליט פיקוד המרכז בבקשה כי יורה על פתיחת חקירה. כמו כן, במכתב מתאריך 23.6.94 שמוען לפרקליטות פיקוד מרכז, הגיש התובע באמצעות עמותת המוקד להגנת הפרט תלונה בגין הארוע. מצ"ב העתק ממכתב זה כנספח א' לכתב התביעה וכחלק בלתי נפרד ממנו.
17. במכתב מפרקליטות פיקוד מרכז מתאריך 1.12.94, נודע לתובע כי פרקליט פיקוד מרכז הורה על פתיחת חקירת מצ"ח. מצ"ב העתק מכתב זה כנספח ב' לכתב התביעה וכחלק בלתי נפרד ממנו.
18. כעבור כשנה וחודשיים, בתאריך 17.8.95, משלא התקבל כל עדכון בעניין החקירה לעיל למרות תזכורות חוזרות ונשנות, פנתה עו"ד באדרה חורי מעמותת המוקד להגנת הפרט במכתב לפרקליטות המדינה בבקשה להתערבותם הדחופה, בטרם תוגש עתירה לבג"צ בגין השיהוי הרב, כאמור, לשם קבלת עדכון בהתפתחות החקירה ובמימצאיה.
19. במכתב חשובה מתאריך 3.10.1995 מטעם מפרקליטות המדינה, נטען כי: "בירור שנערך אצלו [פרקליט פיקוד מרכז] העלה כי זה מכבר ניתנה הוראה לפתוח בחקירת התלונה, אולם עקב תקלה ההוראה לא הופצה.

משנתגלתה התקלה, ניתנה ביום 1.8.95 הוראה מחודשת לפתוח חקירה." מצ"ב המכתב כנספח ג' לכתב התביעה וכחלק בלתי נפרד ממנו.

20. במכתב מתאריך 10.10.96 מפרקליטות פיקוד מרכז, נודע לתובע כי הוחלט על סגירת תיק החקירה בהעדר כל אפשרות לאתר את החיילים הנילונים. יצוין שמעיון בחומר החקירה עולה כי תיק החקירה נסגר ללא שנגבו עדויות, אף לא עדותו של התובע!

אחריות שלוחי הנתבעת

תקיפה

21. התובע יטען כי הכאתו בכל חלקי גופו על ידי חיילי צה"ל, שלוחי הנתבעת, מהווה תקיפה כמשמעותו של מושג זה בסעיף 23 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] תשכ"ח-1968.

רשלנות

22. התובע יוסיף ויטען כי מעשה התקיפה של החיילים, שלוחי הנתבעת, מהווה עוולת דשלנוה בפני עצמה.

23. בנוסף, התובע יטען כי החיילים, שלוחי הנתבעת, התרשלו ורשלנותם התבטאה בין היתר במעשים ו/או במחדלים כדלקמן:

א. חרגו מסמכותם ופעלו בניגוד להוראות מטכ"ל ו/או צווי ו/או הנחיות צה"ל.

ב. התנהגו ופעלו בניגוד להתנהגותם ו/או מעשיהם של חיילים סבירים ונבונים בנסיבות העניין בכך שתקפו את התובע ללא כל הצדקה ו/או סיבה.

ג. היכו והתעללו בתובע ללא שום סיבה ו/או הצדקה שבדין.

ד. לא עשו כל שביכולתם של חיילים ו/או כוחות בטחון סבירים לעשות בכדי למנוע את אירוע הנזק.

ה. סיכנו את חייו ו/או בריאותו ו/או שלימות גופו של התובע בכך שהשתמשו בו כ"מגן אנושי" וחשפו אותו בכך לסכנה מיותרת.

24. בנוסף, התובע יטען כי רשויות החקירה התרשלו אף הן ורשלנותן מתבטאת בין היתר במעשים ו/או במחדלים כדלקמן:

א. פעלו בנגוד לדין בכך שלא פתחו בחקירה מיידיית ו/או תוך זמן סביר חרף העובדה כי התובע הגיש תלונה בגין הארוע ימים ספורים לאחר האירוע.

ב. לא השתמשו במיומנות הסבירה ו/או הראויה ו/או לא עשו את מה שדרוש ו/או שניתן לעשות כדי לעמוד על זהות המעוולים שלוחי הנתבעת ולהגיע לחקר האמת.

ג. התרשלו במילוי תפקידם בכך שלא פתחו בחקירה כלל ו/או לא דאגו ו/או לא פיקחו על פתיחת חקירה ו/או לא פיקחו על ניהול החקירה ועל תוצאותיה.

ד. לא ביצעו את תפקידם כראוי ו/או כמתחייב על פי הדין ו/או פעלו בניגוד לדין ונהגו לא כפי שרשויות חקירה סבירות ומיומנות היו נוהגות בנסיבות דומות.

ה. גילו זלזול ו/או חוסר זהירות **ו/או** קלות דעת בתלונתו של התובע ובכך שנעו ממנו כל סיכוי **להפרע** על נזק מידי המעורלים הישירים.

הפרת חובות חקוקות

25. התובע יוסיף ויטען כי החיילים, שלוחי הנתבעת, הפרו חובות חקוקות שבדין אשר נועדו לפי מובנן הנכון, להגן על סוג האנשים עימם נמנה התובע וכי הפרת חובות אלו גרמו לנזקים להם טוען התובע.

26. התובע יטען כי החיילים הפרו, בין היתר, את החובות החקוקות כמפורט להלן:

א. סעיף 280 (1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: ה"חוק"), האוסר שימוש לרעה בכוח המשרה על ידי עשיית מעשה שרירותי הפוגע בזכותו של אחר.

ב. סעיף 334 לחוק האוסר כל מעשה פציעה שלא כדין.

ג. סעיף 341 לחוק האוסר עשיית מעשה שלא כדין או הימנעות מעשות מעשה שחובה לעשותו, הגורם לחבלה לאדם.

- ד. סעיפים 379, 380 ו-382 לחוק האוסרים תקיפה ותקיפה בנסיבות מחמירות.
- ה. סעיף 72 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, האוסר כל מעשה הגורם או עלול לגרום חבלה לגופו או נזק לבריאותו של אדם אחר.
- ו. סעיפים 129 ו-130 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, האוסרים כל התנהגות מבישה והתנהגות שאינה הולמת.
- ז. סעיף 134 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, המורה לכל חייל לפעול באופן סביר כדי למנוע דבר עבירה שחייל אחר זומם או מנסה לעבור.
- ח. סעיף 2 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, האוסר כל פגיעה בחייו, בגופו או בכבודו של אדם באשר הוא אדם.

אחריות הנתבעת

27. התובע יטען כי הנתבעת **אחראית** באחריות שילוחית בגין מעשיהם ו/או מחדליהם דלעיל של החיילים **והרשויות ההוקרות, בהיותם שלוחיה ו/או עובדיה ו/או פועלים** מטעמה.
28. כמו כן, התובע יטען כי הנתבעת אחראית באחריות ישירה לנזקים שנגרמו לתובע עקב רשלנות ו/או הפרת חובה תקוקה, המתבטאים בין היתר במעשים ו/או במחדלים הבאים:
- א. לא פיקחה ו/או לא פיקחה כראוי על מעשיהם ומחדליהם של החיילים, שלוחיה, ו/או פעלה בחוסר זהירות ולא שמה לב ו/או לא השגיחה על אנשים המסורים לאחריותה.
- ב. לא דאגה להדריך ו/או להורות לחיילים שלא להשתמש לרעה בסמכותם ולא לעשות מעשה שרירותי הפוגע בזכותם של אחרים ובכללם התובע.
- ג. לא דאגה להדריך כראוי את החיילים ו/או להגדיר להם את דבר חובתם בקיום הסדר הציבורי, שלום הציבור ובטחוננו.
- ד. לא דאגה להבהיר לחיילים את הוראות מפקדת המטכ"ל ו/או פיקחה והדריכה שלא כיאות על ביצוע ההוראות הנ"ל ו/או לא נתנה הוראות בטיחות כלל ו/או במידה מספקת ו/או לא וידאה כי אנשים מסורים להדרכתה ולפיקוחה ידעו או ישמרו עליהן.

ה. לא דאגה להדריך כראוי את אנשי רשויות החקירה ו/או לפקח על פעולותיהם ו/או להכשיר כוח אדם מיומן ומתאים שיבצע את מלאכת החקירה כראוי.

ו. לא פיקחה כלל ו/או במידה מספקת על פתיחת החקירה בגין תלונת התובע ו/או ניהולה.

ז. לא ערכה כלל רישומים ו/או תיעוד ו/או לא ערכה רישום ו/או תיעוד חלקיים של שמות הכוחות ו/או החיילים שפעלו בזמן ובאזור הארוע.

נזקי התובע

29. כתוצאה ממעשיהם ו/או מחדליהם של החיילים, שלוחי הנתבעת, נגרמו לתובע פציעות וחבלות בכל חלקי גופו.

במיוחד סבל התובע מכאבים בברך, בכתף הימנית וכן מכאבים בפניו. מצ"ב העתק מאישור רפואי מד"ר מוחמד אלחוסנאת כנספת ד' לכתב התביעה וכחלק בלתי נפרד ממנו.

30. כמו כן, נגרם לתובע סדק בכף ידו הימנית. יצוין שהתובע היה אמור לתת את כף ידו בגבס אך מעצרו כיומיים לאחר הארוע לעיל, למספר ימים, מנע זאת ממנו.

31. בנוסף, התובע נלקח, כאמור, באופן שרירותי וללא כל סיבה מהבית בו שהה אך ורק כדי לשמש "מגן אנושי" מפני יידוי האבנים שנזרקו לעבר החיילים. במהלך רגעים אלו התובע חש מפוחד, מושפל מאוד, מבוזה וחסר אונים.

32. לאחר מכן נלקח התובע למקום שומם וריק מאדם כשהוא שרוי במצב של חוסר ודאות מוחלט לגבי גורלו, דבר אשר גרם לתובע תחושת פחד דולה. פחדו של התובע גדל שבעתיים כאשר הותקף על ידי החיילים כשאינן הוא מבין את המניע ו/או הסיבה לתקיפתו.

33. התובע הותקף כאמור במכות נמרצות בכל חלקי גופו על ידי מספר חיילים. בנוסף, התובע עבר כאמור סידרה של התעללויות, התעמרויות ואיומים במהלך כל האירוע שנמשך דקות ארוכות ועד לסופו, כאשר לא זו בלבד שננטש, אלא גם אולץ ללכת, חרף היותו חבול ופצוע, תחת איומיהם של החיילים.

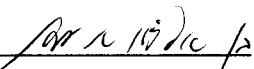
34. כתוצאה מהאמור לעיל, נגרמו לתובע כאב וסבל פיסי ונפשי, ועוגמת נפש מרובה כפי שתואר לעיל. התובע מעמיד את תביעתו בגין נזקים אלו על סך גלובאלי של 50,000 ש"ח.

35. כל הטענות הנטענות בכתב תביעה זה נטענות במצטבר או לחילופין או משלימות זו את זו, הכל לפי העניין, הקשר הדברים והדבקים. בכל מקום בכתב התביעה שבו מיוחס מעשה או מחדל, או שבו נטענה טענה ביחס לנטל הראיה או המחדל, נטענת הטענה כנגד הנתבעים ביחד ולחוד וכן כנגד עובדיהם, נציגיהם ושליחיהם, בהתאמה, והכל לפי הקשר הדברים.

36. לבית המשפט הנכבד הסמכות המקומית והעניינית לדון בתביעה.

37. אשר על כן, בית המשפט הנכבד מתבקש להזמין את הנתבעת לדין ולחייבה לשלם לתובע את מלוא נזקיו על סך 50,000 ש"ח וכן לחייב את הנתבעת בתשלום הוצאות משפט והכל בצירוף הפרשי הצמדה ורביית מתאריך הגשת התביעה עד תאריך התשלום בפועל.

ירושלים, היום 26 לחודש מרץ, שנת 1998

הישאם שבאיטה, עו"ד

(ת.ש. 6231, מ.מ. 20324)